

Halászsati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XIII. évfolyam

2012
július

A Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók
Szövetsége információs és marketing hírlevele



SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György
E lapszámunk a Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásával készült.

Új kihívások, felelősségteljes döntések

A Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége (MAHAL) elnöksége és felügyelő bizottsága június 7-én a dinnyési Ivadéknévelő Tógazdaság tanácstermében tartotta a soron következő ülését. A testületek megvitatták és egyhangúlag elfogadták a MAHAL 2011. évi mérlegét, valamint a 2012. évi gazdálkodás új koncepcionális elemeit. A székház sorsáról és a dinnyési gazdaság átalakításáról született új döntések a működés gazdálkodási és jogi feltételeinek változásaira reagáltak.

Az elnökség ülésén Dr. Orosz Sándor igazgató tartott tájékoztatót a legutóbbi ülés óta eltelt időszak fontosabb eseményeiről és intézkedéseiről. Ime néhány fontosabb felidézendő esemény.

Március 22. Együttműködési megállapodást írtunk alá a szervezőkkel és Szarvas Város Önkormányzatával a Szarvasi Halas Napok további megrendezéséről.

Április 3. Értekezletet szerveztek a VM-ben az orvhalásatról, ahol a szakma és a minisztérium véleménykülönbségét tisztáztuk. Az Országgyűléshez benyújtott T/6958. számú törvényjavaslat az elképzelthez képest enyhébb szankciókat tartalmaz, nem terjed ki minden tilalmas halfogásra, de legalább azonosan védi a halastavakat és a természetes vizeket.

Április 26. Az országos horgászjegyes tagozat ülése a budapesti székházban. A tagozat úgy döntött, hogy a vártnál jelentősen kisebb bevétel egészét a szövetségnek hagyja, és az utazás költségeihez minden tagozati tag külön is hozzájárul. A természetesvízi stratégia kidolgozásának ügyét előmozdítandó létrejött a „Gáborok tanácsa” (Csoma Gábor, Füstös Gábor, Szilágyi Gábor), és megbízást kapott Balogh József a munka segítésére.

Május 16. SZÁK szakmai bemutató. A NÉBIH szakemberei által kifejlesztett elektronikus rendszer célja, hogy csak olyan személy kaphasson állami horgászjegyet (halászjegyet?), aki arra a Hhtv. szerint ténylegesen jogosult. Elmondtuk, hogy a büntető



Dr. Németh István elnök

bíróságok és a szabálysértési hatóságok releváns adatai nélkül a kívánt célt nem tudja elérni a bevezetni javasolt rendszer, és javasoltuk, hogy az e hiányosság kiküszöbölését célzó jogszabályokat a testelés időszakában készítsék elő és adják ki.

Május 23–24. XXXVI. HAKI Napok, Szarvas.

Június 5. Parlamenti nyílt napot szervezett az Országgyűlés Sport és Turizmus bizottsága, valamint a SZIE Halgazdálkodási Tanszéke „Az EU Közös Halászati Politikájának reformja és hatása Magyarországi természetesvízi halgazdálkodására, horgászturizmusára” címmel. A nyílt napon előadás tartására több MAHAL-tag képviselője (Füstös Gábor, Lévai Ferenc, Csoma Gábor, dr. Urbányi Béla) kapott felkérést. Eltűnik a szervezők biztosította lehetőséggel és

Tartalom:

A természetes vizek halgazdálkodása és a horgászturizmus	3
Összefogás Ráckevén a lápi póc megmentéséért	6

elektronikus úton, valamint képviselőink által (dr. Németh István, Csoma Gábor, Füstös Gábor, dr. Csoma Antal, Újhelyi Dezső, Radóczy János, Szilágyi Gábor és dr. Orosz Sándor) aláírt nyomtatott formában is leadtuk javaslatunkat a természetes vizek halgazdálkodási szabályozásához.

Az elnökség elfogadta az előterjesztést.

A második napirendi pontban az igazgató számot adott a MAHAL 2011. évi működéséről. Elmondta, hogy a MAHAL 2011. évi költségvetését a 2010. december 8-án tartott közgyűlés fogadta el. A MAHAL-nak 2011 elején 72 tagja volt. Legtöbben augusztus 31-én voltak, amikor a létszám 80 volt. Az év végére a taglétszám 77-re csökkent. A tagfelvételi kérelmek zömét a HOP támogatási kérelem-benyújtási időszakában terjesztették be. Az elnökség egy esetben élt az elutasítás lehetőségével: nem értett egyet azzal, hogy a HOP forrásaiból import lazac honi feldolgozását támogassák.

Az elnökség 2011-ben négy alkalommal ülésezett (március 1. – Hajdúszoboszló, április 27. – Ócsárd, június 14. és október 7. – Dinnyés). A Balatonnal közösen kiadták a „csaknem országos” horgászjegyet (mészkelt pénzügyi sikerrel), jól sikerült a horgászjegyes tagozat külföldi útja is (Bulgária-Románia), és október végére sikerült tető alá hozni a 2012. évi országos horgászjegyes kiadását is. Időben nyomdába került a 2012. évi Balaton – MAHAL-jegy is, azt remélve, hogy az időben való kiadás (a 2011. évit csak áprilistól lehetett kapni) jobb pénzügyi eredményt is hoz. A pontytenyésztő tagozat egésze alatt a szövetség szerbiai tanulmányutat szervezett, amire június végén került sor.

Kicsit foghíjas volt Agárdon az október 19-ei tagi fórum. A jövőben célszerű lesz ragaszkodni a szeptemberi időponthoz, de 2011-ben ezt az egyéb programok (szakmai út, OMÉK) lehetetlenné tették. Itt már

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

látszott, hogy a 2010-ben még kilátástalan-
nak tűnő harc a HKP-ért a végső fázisába
került.

A HKP-ról szóló rendeletet a VM novem-
ber végén ki is adta. A 110/2011. (XI. 24.)
VM-rendelet értelmében a támogatási ké-
relmeket 2011. december 1. és december
31. között kellett benyújtani. E szűkös idő-
határra tekintettel vettük a decemberi köz-
gyűlés programjába a témát tagláló MVH-
VM tájékoztatót. A benyújtott kérelmek a
VM által előzetesen kalkulált támogatható
terület mintegy 66 százalékat fedték le.

A HKP-rendelet kapcsán felhívtuk az ille-
tékesek figyelmét a kialakult bizarr helyzet-
re: A halászok korábbi AKG-támogatásukat
azért veszítették el, mert az EU nem enge-
délyezte, hogy azt a magyar kormány (eredeti
szándékának megfelelően) a mezőgazdasá-
gi és vidékfejlesztési alpból fizesse. A ha-
lászok tehát nem részesülhettek „a mező-
gazdaság pénzből”; most pedig – a HKP-
rendelet szerint – bizonyos halászok csak
akkor részesülhetnek ilyen támogatásban,
ha egyidejűleg mezőgazdasági termelők is.
E szabály kizárja a MAHAL-t és a tisztán ha-
lász bt.-ket is a támogatásból!

A vízügyi kérdésekben tavaly sem sikerült
érdemben előrejutni. Jól illusztrálja az
egyeztetések hangulatát a vizesek által készí-
tett „emlékeztetőhöz” fűzött halas észrevé-
tel:

„Mi maradt ki a MAHAL és a MASZ kép-
viselőinek nyilatkozataiból?

1) a vízszolgáltatók monopolhelyzete és
az ezzel nem adekvát (álpiaicos) szabályozás
végetelen kiszolgáltatott helyzetbe hozta a
halászati vízhasználókat (felvetette: Borbély,
Horváth, Orosz);

2) háromféle halászati (halgazdálkodási)
vízhasználat van: halastavi vízhasználat, in-
tenzív halgazdálkodási vízhasználat és a ter-
mészetes vizek halászati hasznosításával ösz-
szefüggő vízhasználat (felvetette: Orosz);

3) a halászat által biztosított természetvé-
delmi értékek kellő indokot teremtenek
arra, hogy az állam a halászati vízhasználókat
másként kezelje (preferálja, támogassa)
más vízhasználókhöz vagy vízfelhasználó-
sokhoz képest (felvetette: Borbély, Horváth
Orosz);

4) indokolatlan és méltánytalan a halas-
tavi kifolyó vizekkel szemben magasabb mi-
nőségi követelményeket (paraméterek, eljá-
rások) támasztani, mint a vízszolgáltatótól
kapott vízzel szemben (felvetette: Borbély,
Horváth, Orosz);

5) az egy halászati vízhasználót szolgáló
műveket kezelhesse maga a vízhasználó (fel-
vetette: Horváth,);

6) törvényes garanciák szükségesek arra,
hogy a vízszolgáltató természetes monopóli-
uma ne vezethessen díj-(ár)-diktátumhoz
(felvetette: Borbély, Horváth, Orosz);

7) mind a vízszolgáltató, mind a halászati
vízhasználó elemi érdeke a másik sikeres
működése, ez azonban nem lehet hivatkozá-
si alap átláthatatlan vízgazdálkodási költsé-



Dr. Orosz Sándor igazgató

gek ellenőrizhetetlen átterhelésének (fel-
vetette: Borbély, Orosz).

Ezen elhangzott gondolatok hiánya ért-
hetetlenné, a halászati vízhasználók érdeke-
ivel ellentétesen értelmezhetővé, ezáltal elfo-
gadhatatlanná teszik az emlékeztetőt.”

A halászati de minimis támogatás 2011-
ben kétszer is vihart kavart. Először február-
ban, amikor az MVH postázta a 2010. évi
támogatások csökkentéséről szóló határozatait.
A határozatok ellen a MAHAL szervezé-
sében egységes fellebbezés-szöveggel léptek
fel tagjaink. Az MVH ugyan elutasította a
fellebbezéseket, de módosítani kényszerült
annak indokolását. A módosított indokolás
alapján az érintett tagok a csökkentés össze-
gét visszafizették, a MAHAL a fellebbezés el-
utasítása miatt bírósághoz fordult.

A második vihart az okozta, hogy a 2011.
évi kérelmek benyújtása során 18 kérelmet
azért utasított el az MVH, mert azok hiányos
nyilatkozatokat tartalmaztak. Megjegyzendő,
hogy e nyilatkozatokat is az MVH honlapjá-
ról lehetett letölteni. A MAHAL több elutasítá-
st segített elkerülni azzal, hogy még időben
kiküldött egy pótnyilatkozatot, amivel sike-
rült a pótnyilatkozatot benyújtók kérelmeit
kijavítani, s ők a támogatást meg is kapták. A
két érdekszervezet együttes fellépésének kö-
szönhetően a VM lehetőséget biztosított az
elutasítottak számára, hogy kérelmeiket no-
vember végén ismételt benyújtsák.

Az év legsikeresebb rendezvénye a
XXXVII. Országos Halfőző Verseny volt. A
megrendezéshez több szponzor is hozzájárult
(Szarvas-fish Kft., Csényi László, Taka-
rékbank, AB Agro). A valóban közösségfor-
máló, a tagság összetartozását erősítő ver-
seny közönséglátogatottsága csalódást oko-
zott. Szinte hihetetlen, hogy a szentendrei
skanzen ennyire üres is tud lenni!

A dinnyési gazdálkodás 2011-ben ros-
szabb képet mutatott, mint a megelőző
évben. Ez döntően az elmaradt fejlesztések,
valamint a hazai hal-, takarmány- és ener-
giaárak alakulása miatt következett be. Nem
tett jót a 2010. évi kiugró eredményesség
sem. A 2011. évi 2 millió forint körüli va-
gyonvesztés lehetőségét tartalmazó költség-
vetési terv azzal számolt, hogy a cél szerinti
tevékenység ezt meghaladó veszteséget a
vállalkozási tevékenység eredményes műkö-
dése kompenzálja. Nem így alakult: a kom-
penzáció nem sikerült, hiszen a cél szerinti
tevékenység tervezett meghaladó vesztesé-

ge mellett a vállalkozási tevékenység ered-
ménye is negatív lett.

A MAHAL 2011. évi működését a köz-
gyűlés 2010. szeptemberi döntéseihez viszonyítva
több megállapítást is kell tenni.

A névváltoztatást nem követte a tevékeny-
ség irányának tényleges megváltoztatása! A
természetesvízi stratégia kidolgozása érde-
kében tett kezdeti lépések lelassultak, majd
lényegében leálltak, miután az ócsárdi el-
nökségi ülés a megismert munkaanyagot át-
dolgozásra visszaadta. A HOP 3-egyezteté-
sek során a természetesvízi halászati célokra
szánt összegek messze alulmúlják mind a
szükséges, mind pedig a MAHAL (Halter-
mosz) testületei által célul kitűzött mértéket.

Az összágazati érdeket két szervezet, a
MASZ és a MAHAL együttesen képviseli.
Erre a helyzetre körültekintően odafigyel a
VM, de más szervezetek esetében ez nem
ennyire egyértelmű. Ezt olyan szöbeszéd-
ek jelzik, amik a két szervezet közötti „kibékít-
hetetlen” ellentétéről szólnak. Nem tudni,
hogy milyen forrásból táplálkoznak e pletykák,
de létezésük sajnálatos és zavaró. A
„sértődésre” okot adó körülmények tisztázá-
sa után a helyzet normalizálódott, sőt több
MASZ-rendezvény sikerét a MAHAL-tagok
nagyszámú részvétele is elősegítette. Voltak
közös sikerek (OMÉK, karácsonyi reklám-
kampány), és közös sikertelenségek is (saj-
nos ez több is!)

A közösségépítő érdekképviseleti műkö-
dést reprezentáló eseményeket 2011-ben is
megtartotta a szervezet, annak ellenére,
hogy ezek költségeit az elfogadott költségve-
tés nem tartalmazta (Országos Halfőző Ver-
seny, szakmai utak). Ezek a jogcímei a de-
cemberben elfogadott 2012. évi költségve-
tésbe már ismételtelen bekerültek.

A testületek mind a beszámolót, mind
pedig a 2011. évi mérleget elfogadták.

A harmadik napirendi pont keretében a
civil szervezetek gazdálkodási feltételeinek
változásait, s ezen belül a MAHAL 2012. évi
gazdálkodásának koncepcionális elemeit vi-
tatták meg. Az Országgyűlés 2011. decem-
ber 5-én elfogadta és december 14-én kihir-
dette az egyesülési jogról, a közhasznú jogál-
lásról, valamint a civil szervezetek működé-
séről és támogatásáról szóló 2011. évi
CLXXV. törvényt (a továbbiakban: Ctv.). Az
azóta már módosított szöveg lépcsőzetesen
hatályba lépő rendelkezései alapvetően írták
át a társadalmi szervezetek működésének és
gazdálkodásának feltételeit. A megváltozott
előírások miatt módosítani lesz szükséges az
alapszabályt, de újra kell gondolni a gazdál-
kodás és annak elhatározott átalakítása ér-
dekében született korábbi elképzeléseket és
döntéseket is, hangsúlyozta az igazgató.

Az újragondolás jegyében született elnök-
ségi javaslatokat a nyár folyamán a tisztség-
viselők megvitatták a tagság érintett cso-
portjaival, hogy a közgyűlés elé kerülő elő-
terjesztések a lehető legnagyobb támogatást
élvezzék. A cél, ami egyidejűleg törvényességi
kényszer is, hogy az idén minden kérdést
megnyugtatóan sikerüljön lezárni.

H. Gy.

A természetes vizek halgazdálkodása és a horgászturizmus

Idén ősszel módosul a Halászati törvény. A jelenleg hatályban lévő szabályozás több ponton is reformra és újragondolásra szorul, és a módosítandó részek egyike a természetes vizeken folytatott halászati és horgászati tevékenységek kérdésköre. A felek közös asztalhoz ültetését vállalta fel az Országgyűlés Sport és Turizmus bizottsága és a Szent István Egyetem Halgazdálkodási Tanszéke, amikor június 5-én a Parlament felsőházi termébe invitálta a kérdésben érdekelteket. Olyan jellegű eszmecsere megszervezése volt a cél, ahol minden érdekelt közül egy-egy kolléga előadásban mondhatta el az általa képviseltek véleményét, megtehetette javaslatait, és a résztvevőknek lehetősége nyílt hozzászólások és kérdések feltevésére.

A konferenciát **Bánki Erik**, az Országgyűlés Sport és Turizmus bizottságának elnöke nyitotta meg és elnökölte. Bevezetőjében elmondta, hogy az esemény egy társadalmi vitasorozat kezdete, mely azt a célt szolgálja, hogy olyan törvény kerüljön elfogadásra, mely komoly, széleskörű társadalmi támogatottságon nyugszik. Hangsúlyozta, hogy a változás szükségessége érezhető és érzékelhető, és **Ader János** EU-parlamentari képviselői időszaka alatt már elkezdődött az egyeztetés a felek között, melyet folytatni és kiszélesíteni szükséges. Az új törvény megalkotásában a halászati és horgászati szervezeteknek fontos szerep jut, míg a minisztérium és az ágazati oktatási és kutatási szervezetek a vélemények szintetizálásába és harmonizálásában vesznek részt. Megnyitóját egy **Sydney J. Harris** idézettel zárta, útravalóul a vitanapra: „Szólj hozzá! Az idő múltával egyre kevésbé bánjuk, amit megtettünk, de amit nem tettünk meg, arra soha nincs vigasz.”

Dr. Budai Gyula államtitkár bizakodásának adott hangot, miszerint reméli, hogy olyan jogszabályt sikerül összel elfogadtatni az Országgyűléssel, mely hosszútávra biztosítja a halászat és horgászat jövőjét. Kitekintett az EU KAP-reformjára, és ebbe a környezetbe illesztette bele a tengeri és édesvízi halászatot, valamint a rekreációs hor-



gászatot. Kiemelte, hogy a halászat közös vagyona, mely közös jövőnk része. A halászat és horgászat a halfogás célján kívül számos pozitív értékkel bír: halgazdálkodás, ökoturizmus, élelmiszerbiztonság, természet- és környezetvédelem, egészséges életmód, mind-mind köthető az ősi emberi mesterséghez. Az EU halászati termék importfüggőségéből és a tengerek túlhalászatából kiindulva jogos igény, hogy a Közös Halászati Politika keretein belül meg kell találni azt a szegmenst, ami megalapozhatja a hazai halászati-horgászati érdekeket. Olyan gazdálkodásra van szükség, melyben helye van az intelligens és fenntartható akvakultúrának; területenként differenciáltan előtérbe kell kerülnie a horgászatnak, a környezetbarát halászatnak; a kiskereskedelem és helyi kereskedelem fejlesztésének; és az élőhelyek megővésének egyaránt.

Bardócz Tamás VM-osztályvezető előadásának elején bemutatta a hazai vizeinket, és elmondta, hogy az ágazatban dolgozók, illetve az ágazattal szoros kapcsolatban lévő érdekeltek nem elégedettek a halászat szabályozásával, és az országot járva lépten-nyomon a változtatás szükségességével találkozik. A törvény reformjának egy horizontális területe, a szakigazgatási háttér erősítése, valamint 5 kulcsterülete van:

- a halászati joggal és hasznosításával összefüggő feladatok: egyszerűsítés, a hatékonyság növelése;
- halászati őrzés és a halállományok védelme, fejlesztése: illeszkedés a változó környezethez;



- a halászat szabályozása: az átláthatóság növelése;

- a horgászturizmus fejlesztése: a horgászathoz való hozzáférés segítése;

- természetvédelem: élőhelyfejlesztés.

Ezen 5 kulcsterület hatékony, objektív kidolgozásával, a különböző érdekeltek bevonásával lehetőség nyílik arra, hogy a kor szellemének és elvárásainak megfelelő jogszabály kerüljön a parlament elé. Ehhez kér közreműködést, együttműködést és jószándékot.

Hegedűs Gábor, a Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Zrt. ügyvezetője előadásában a Tisza-tó példáján ecsetelte az érdekkülönbségek káros hatását egy vízterület működésére. Mondanivalójában kiemelte, hogy az EU egyik fő irányelve az úgynevezett szubszidaritás elve, miszerint a döntéseket azon a szinten kell meghozni, ahol a döntési kompetencia a legindokolhatóbb, azaz azok a közösségek hozzanak döntést, akiket az érinteni fog. A zrt. 10 éves pereskedés után tudott birtokon belülré kerülni, és folyamatos fejlesztéssel ma hazánk egyik horgászparadisomává fejlődött.

Füstös Gábor, a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt. elnök-vezérigazgatója kiemelte a közös gondolkodás és egymás motivációinak megismerésének szükségességét. A természetesvízi halgazdálkodásnak fontos elemei vannak, melyek közül a haltelepítések és a természetes szaporulat interakcióját, a horgászrend-halórzés és a horgászfogás közötti összefüggéseket emelte ki. A Balatonon most új idők jönnek, új szelek fújnak. A horgászok és horgászszervezetek javaslatai alapján új horgászrend került kidolgozásra és bevezetésre. Ez taglalja pl. az őshonos halállomány, a nagypontyok és a süllő védelmét, a balatoni fogási napló újragondolását és az abból nyerhető statisztikák gazdálkodásban való felhasználását. Kiemelte a halórzés jelentőségét, amit értő és hozzáértő módon kell végezni, mivel „A jó halórzés felér egy haltelepítéssel”.

Fürész György, a MOHOSZ ügyvezető elnöke bemutatta a MOHOSZ-statisztikák alapján a hazai horgásztársadalmat repre-

(Folytatás a 4. oldalon)



(Folytatás az 3. oldalról)

zentáló adatokat, tendenciákat, azt a dinamikus fejlődést, melyet a horgász szektor az elmúlt évtizedekben produkált. Kiemelte a horgászatnak a természet megőrzését és a természet védelmét segítő funkcióját, a horgászat munkahelyteremtésben való szerepét, valamint rekreációs jelentőségét. A magyarországi tógazdasági halelőállítás átlagosan évi 15 000 tonna, melynek több mint egynegyedét rendszeresen megvásárolják haltelepítésekhez a horgászszervezetek. A hazai ágazat egésze, a horgászok anyagi ráfordítása, évenként hozzávetőleg 40-50 milliárd forintot tesz ki. Így jogos igény és elvárás, hogy a horgászok aktívan akarják érdekeiket beépíteni a születendő törvénybe, és erősebb képviselést kívánnak biztosítani az érdekeik védelmében.



Bokor Károly, a Baranya megyei Horgászszövetség elnöke, szakújságíró előadásában a horgászat-halászat ősi ember foglalatosságának taglalásával kezdte prezentációját. Kiemelte, hogy napjainkban a rekreációs tevékenység nagyon felértékelődik, ezen okból is megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a horgászat igényére. Adottságaink kiválóak, ami arra predestinálhatna bennünket, hogy horgászati nagyhatalom legyünk Európában. De ehhez olyan törvényre van szükség, mely konszenzuson alapszik, és a horgászok érdekei is helyet kapnak ebben: pl. a haltolvajlás kérdése, vagy a természetes vizeken folyó gazdasági, kereskedelmi célú halászat szabályozatlansága. Ezek és még számos probléma megválaszolásra van szükség, és reményének adott hangot, hogy az új törvény megnyugtatóan fogja ezeket kezelni.

Lévai Ferenc, az Aranypony Zrt. elnök-vezérigazgatója a multifunkcionális haltenyésztésről tartott előadást. Előadásában azt üzenté mindenkinek: a halászat nem képzelhető el horgászat nélkül, de a horgászat sem halászat nélkül. Az érdekek közösek: sok jó minőségű halat kell előállítani, megetetni és kihorgászni a lakossággal. Ehhez azonban a halas gazdáknak is fejlődni kell: infrastruktúrában, de legfőképpen szemléletmódban. A horgásztársadalom egyre igényesebbé válik, melyhez a halászoknak is fel kell tudni nőniük, és erre a halászati ágazat képes. Viszont a természetes vizeken olyan gazdálkodásra van szükség, ahol a halászok mindig jelen vannak, mert ez



A Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetségének (MAHAL) álláspontja (szakmai koncepciója) a természetesvízi halgazdálkodásról

A magyarországi természetes vizek halgazdálkodási célú hasznosítására vonatkozó stratégiának illeszkednie kell Magyarország országstratégiájához és több más létező vagy kidolgozás alatt álló nemzeti stratégiához. Ezek közül a legfontosabbak:

- fenntartható fejlődés,
- biodiverzitás,
- vízgazdálkodás,
- foglalkoztatás,
- vidékfejlesztés,
- turizmusfejlesztés.

A stratégia célja természetes vizeink természetközeli állapotának és az őshonos élővilág sokszínűségének (diverzitásának) megőrzésével a vizek halállományának komplex hasznosítása (halgazdálkodás).

A cél a halgazdálkodás olyan módon történő átalakítása, amely:

- továbbra is védi a természeti értékeket, de részt is vesz azok rekonstrukciójában;
- megőrzi a halállományt, fenntartva annak sokszínűségét;
- biztosítja a horgászat számára értékes halfajokból az optimális fogást;
- lehetővé teszi a halászat, mint ősi magyar szakma (kultúrtörténeti érték) bemutatását és gyakorlását;
- hozzájárul a halgazdálkodás fejlesztéséhez;
- megteremt a minőségi horgászturizmus feltételeit, és működteti is azokat.

A komplex halgazdálkodásnak legalább a következő feladatokat el kell látnia:

- az állami tulajdonban lévő halállomány megőrzése, ökológiai paramétereinek (őshonos fajok aránya, fajösszetétel stb.) javítása;
- a természetes ívóhelyek fenntartása, fejlesztése, rekonstrukciója;
- havarihelyzetek kezelése (pl. halpusztulás esetén);
- idegenhonos fajok állományának visszaszorítása, eltávolítása;
- a halállomány monitorozása, állománybecslés, változások nyomon követése;
- a kutatások alapján a telepítések szerkezetének átalakítása;

- a halfogással járó rekreációs tevékenységek feltételeinek kialakítása és működtetése;

- a természetesvízi hal, mint különleges ételspecialitás biztosítása;
- horgászati kínálat fejlesztése;
- halászati hagyományok ápolása, bemutatása.

A célul kitűzött halgazdálkodás elhivatottságot, szakértelmet és együttműködést igénylő gazdasági tevékenység. Az egyes halgazdálkodók jelenleginél szorosabb együttműködése a cél elérésének alapvető feltétele.

A halfogás módja (horgászat vagy halászat) nem lehet sem a stratégia, sem a szabályozás alapja. Mindkettő kihagyhatatlan része a komplex halgazdálkodásnak, vagyis bármelyik elem hiánya a stratégiai cél elérését veszélyezteti. E szemponttal nem ellentétes, hogy a horgászat feltételeinek és a horgászok kiszolgálásának javítása önálló, kiemelt célja legyen a komplex halgazdálkodásnak. Ugyanez igaz a halászat megőrzésére, megváltozott szerepének elismerésére is.

A jelenlegi szabályozás fő elvei közül indokolt megtartani:

- a víztulajdonhoz kötött halászati jogok rendszerét;
 - az állami halászati jog ökológiai szempontok szerinti pályáztatáson nyugvó haszonbérleti rendszerét.
- A jelenlegi szabályozáshoz képest mindenképpen indokolt megváltoztatni:
- a (halgazdálkodási) haszonbérlet időtartamát;
 - a halászati vízterületek lehatárolásának szempontjait;
 - a halfogásra jogosító okiratok rendszerét;
 - a halórzés rendszerét;
 - az illegális halfogások elleni szankciókat és eljárásrendet;
 - a halgazdálkodási közcélok közpénzkel való támogatásának rendszerét;
 - a halgazdálkodási célú kutatásokkal szembeni elvárásokat és e tevékenység támogatási rendszerét;
 - a halas jogszabályok és a jogrendszer egyéb elemei közötti terminológiai ellentmondásokat.

az alapja annak, hogy legyen hal az adott vízterületen.

Pál István, az Energofish Kft. vezérigazgatója bemutatta a horgászciikk kereskedelmet EU- és világtrendek és példák alapján. Becslések szerint hazánkban minden horgászathoz kapcsolódó gazdasági tevékenységet és szolgáltatást nézve az ágazat potenciálja meghaladja a 35-40

milliárd forintot, viszont a horgászboltok átlagos mérete alig éri el az 50 m²-t, szemben a nyugat-európai 200 m²-el. Magyarországon mintegy 200 gazdasági társaság foglalkozik horgászciikkgyártással, a magyar horgászciikkgyártók ismertek és elismertek az európai piacon, különösképpen az etetőanyagok és csalik piacán, a távolkeleti gyártás versenyképességének vissza-

szorulásával gyártóink komoly lehetőség elé néznek.

Dr. Déver István, a Bátorterenyi Sport-horgász Egyesület elnöke példa alapján mutatta be a horgászvizek komplex hasznosításának lehetőségeit. Az általa vezetett egyesület a Maconkai-vízározón alakított ki egy Európa-szerte ismert horgászterületet. Hangsúlyozta: tudományos alapon végzett, ésszerű gazdálkodással az ember és természeti környezete (szinte) teljes mértékben és tartósan összeférhetővé tehető. Rávilágított a szabályozási rendszerben rejlő szoros összefüggésekre, melyek alapján önállóan nem lehet előrelépni, de a vízügy, a természet- és környezetvédelem, az érdekképviselő, a helyi önkormányzat aktív bevonásával cselekvésre képes kritikus tömeg jöhet létre, mellyel ésszerű és okos horgászterületet, és valószínűsíthetően halgazdálkodást lehet egymás mellett végezni.

Csoma Gábor, a Fish-Coop Kft. ügyvezetője a természetesvízi halászat és horgászat szoros kapcsolatáról és az ebből fakadó problémákról, azok megoldásáról tartott érdekes előadást. Fontosnak tartja, hogy a magyarországi természetes vizek halgazdálkodási célú hasznosítására vonatkozó stratégiának és szabályozásnak illesz-



kednie kell Magyarország országstratégiájához és több más létező vagy kidolgozás alatt álló nemzeti stratégiához. Ezek közül a legfontosabbak:

- fenntartható fejlődés;
- biodiverzitás;
- vízgazdálkodás;
- foglalkoztatás;
- vidékfejlesztés;
- turizmusfejlesztés.

A halfogas módja (horgászat vagy halászat) nem lehet sem a stratégia, sem a szabályozás alapja. Mindkettő kihagyhatatlan része a komplex halgazdálkodásnak, vagyis bármelyik elem hiánya a stratégiai cél elérhetőségét veszélyezteti. E szemponttal nem ellentétes, hogy a horgászat feltételeinek és a horgászok kiszolgálásának javítása önálló, kiemelt célja legyen a komplex halgazdálkodásnak. Ugyanez igaz a halászat megőrzésére, megváltozott szerepének elismerésére is. A békés egymás mellett élés a halász-horgász között valóság is lehet, de ehhez elengedhetetlen a szabályok szigorítása, a modern ellenőrzési technikák elterjesztése (állami segítséggel), a kormoránok számának drasztikus csökkentése, az orvhalász-orvhorgász emberek kiszorítása a vizeinkről.

Dr. Urbányi Béla, a Szent István Egyetem Halgazdálkodási Tanszékének vezetője előadásában bemutatta, hogy egy oktatási-kutatási intézmény hogyan szolgálhatja a halászat-horgászat közös érdekeit. A biodiverzitás, mint rendező elv kiemelt hangsúlyt kap a jövő természetesvízi gaz-

dálkodásában, és a tanszék, valamint az együttműködő partnerek több védett és veszélyeztetett halfaj szaporításában (pl. lápi póc, réti csík, dunai galóca) léptek előre, és segítik ezen halfajok vízterületekre való telepítését. A horgászigenyek kielégítése végett olyan őshonos, korábban hazánkban nagy egyedszámmal fellelhető halfajok szaporítását dolgozták ki, melyek már több természetes vízen gazdálkodó és horgászszervezet figyelmét felkeltették, és együttműködés keretében több helyen haltelepítések valósultak meg (pl. széles kárász, kőszülő fajok). Kérte a jelenlévőket, hogy keressék a kapcsolatot a kutatási intézményekkel, mert a gyakorlatból jövő kérések és impulzusok elősegítik, hogy a gazdaságban hasznosuló kutatásokat végezzék ezek az intézmények.

A nyílt nap hozzászólások és kérdések feltevésével és megvitatásával zárult, melyek közül kiemelendő: többen hangsúlyozták az egymás iránti bizalom és tolerancia jelentőségét, melyre nagy szükség lesz a következő hónapokban.

Bánki Erik zárásként megköszönte a szakma aktív részvételét, és bizakodásának adott hangot, hogy őszre egy átgondolt, a szakma érveit markánsan magában foglaló jogszabály kerül megalkotásra!

Dr. Urbányi Béla



A MAHAL és a GYŐRI ELŐRE HTSZ közös rendezésében kerül sor a XXXVIII. Országos Halfőző Versenyre Győrben

2012. augusztus 25-én 10 órától

Helyszín: GYŐR, ARANYPART



Fővédnök: Borkai Zsolt (Győr polgármestere) ☞ Védnök: Dr. Kardeván Endre (VM államtitkár)



A verseny egyik célja a halételek népszerűsítése. Ennek érdekében a látogatók „kóstolójegyet” vásárolhatnak, amit a versenyzők által készített „remekművek” megkóstolására is beválthatnak. A színpadon 10 órától zenés műsor és más szórakoztató programok várják a látogatókat.

Nevezési határidő: 2012. június 15.

A halfőző verseny nevezési díja: 1 halétel készítése esetén 4000 Ft ☞ 2 halétel készítése esetén 6000 Ft

A rendezvényről további tájékoztatást ad Schmidtné Vizi Hajnal (MAHAL) Tel.: 06/1-355-7019 vagy 06/30-310-8978,

Verseny kategóriák:

- ☞ Dunai jellegű halászlé
- ☞ Afrikai harcsa különlegességek
- ☞ Tisza-Körösi jellegű halászlé
- ☞ Egyéb halétel (kivéve: afrikai harcsa)
- ☞ Győriek a bográcsnál

Díjazás: Minden kategória első három helyezettje értékes ajándékot kap. Minden fokozatba sorolt étel készítője oklevélben részesül. Az abszolút győztes egy évre hazaviheti „Az ország legjobb halfőzője” vándorszerleget és elnyeri az ezzel járó 150 000 Ft értékű utazási jegyet, melyet az AB AGRO Utazási Irodában válthat be.

Minden érdeklődőt várunk szeretettel, a rendezőség nevében:

Dr. Németh István
MAHAL-elnök

dr. Orosz Sándor
MAHAL-igazgató

Szilágyi Gábor
Győri Előre HTSZ ügyvezető elnök

Összefogás Ráckeven a lápi póc megmentéséért

2012. június 12-e minden bizonnyal a Ráckevei- (Soroksári-) Duna-ági Horgász Szövetség (RDHSZ) történelmi naplójának az aranyoldalára íródik, mivel ezen a napon visszatelepítettek 120 darab lápi pócot. A lápi póc Fajvédelmi Mintaprogram 2012. évi megvalósítására a Vidékfejlesztési Minisztériumtól kaptak, pályázati úton, támogatást. A mintaprogram célja, hogy a Ráckevei- (Soroksári-) Duna-ág egyik, ideiglenesen megszűnő holtágából kimentett őshonos hal anyaállományából született, majd felnevelt egyedeket telepítsenek vissza.

Az eseményen a házigazdákon, Dr. Molnár Pál elnökön, Tóth István ügyvezető igazgatón kívül jelen volt Tatár Sándor, a Tavirózsa Egyesület alelnöke, a SZIE Halgazdálkodási Tanszékének teljes vezérkara, Dr. Urbányi Béla tanszékvezető, és Müller Tamás, a Duna – Ipoly Nemzeti Park szakmai vezetője és dr. Tóth Balázs.

szükséges, mert a halfaj ma már veszélyeztetett helyzetben van, a kihalástól kell megmenteni! Másfélszáz évvel ezelőtt még annyi lápi póc úszkált folyóinkban, hogy sok helyen – ahogy ezt Herman Ottó is írta – sertésekkel és kacsákkal etették, vagyis olyan nagy tömegben fordultak elő, hogy a háziállatoknak kiváló fehérjepótlásnak bizonyul-

Müller Tamás, a SZIE Halgazdálkodási Tanszékének munkatársa a mások által befogott állományok szaporításával foglalkozik, az ivadékokat neveli, amiket aztán további telepíté-



seknél hasznosítanak. Fontos hangsúlyozni, hogy az anyaállományok befogásával nem foglalkoznak, s a telepítések sem tartoznak az egyetem hatáskörébe. Az egyetem halas laboratóriuma korszerűen felszerelt, így a szerény igényű lápi pócnak ideális körülményeket biztosítottak. A szaporításkor két utat választottak: az egyik a hagyományos eljárás, amelynek során ponty-hipofízissel próbálták az ikrákat ovuláltatni, termékenyíteni. Ez az eljárás nem volt teljesen sikeres, mert az ivadékok ugyan megtermékenyültek, de a későbbi fejlődés már nem valósult meg. A másik módszer az akvarista módszer, amikor az akváriumban lemásolták a természetes környezetet, ahol az anyákat leivatták. Az ikrákat összegyűjtötték, baktériumok, gombák ellen kezelték az inkubációs edényben. Itt már szép számú ivadékok „születtek”. Az igazi kihívás az ivadékevelés volt. Például begömbülve pihent, keveset mozog, s rövid élete során sem vándorol.



Dr. Molnár Pál elnök



Tóth István ügyvezető igazgató



Tatár Sándor, a Tavirózsa Egyesület alelnöke

Tóth István, a szövetség igazgatója idézte fel e történet kezdetét. Két évvel ezelőtt az M0-ás körgyűrű hídjának a szélesítése során olyan védett területeket kellett néhány évre megszüntetni az építkezés miatt, ahol a szigorúan védett, Vörös könyves őshonos magyar halfaj, a lápi póc élőhelye volt. Sikertelenül innen jó néhány lápi póc egyedét kifogták, amelyeket a Tavirózsa Egyesület felügyelete alá tartozó Illés-tóba helyeztek ki. A 26 egyedet a SZIE Halgazdálkodási Tanszék kutatójának, Müller Tamásnak a segítségével sikerült leivátni és utódokat nevelni. Az utódokat a Csupics-szigetnél helyezték vissza, mégpedig az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség engedélyével. Az ivarérett lápi póc egyedekből ezen a napon 120 példányt, augusztus végén pedig további 257 példányt engednek vissza.

Tóth István hangsúlyozta, hogy egy egyed természetvédelmi értéke 100 ezer forint, így csaknem 40 millió forint értékű védett halfajjal gazdagodik a Duna-ág. Mindez azért

tak. Ám az elmúlt évszázadban sikerült annyira tönkretenni a környezetet, hogy ma már ezt a halfajt is védeni kell.

Az állam, a környezetvédelmi szervezetek, a tudományos körök és a horgász szövetség példás együttműködése nélkül aligha sikerült volna ezt a projektet megvalósítani. Tóth István szerint a szövetségnek alapvető feladata a természet- és környezetvédelem, a vízminőség ellenőrzése, a biodiverzitás fenntartása, a vizes élőhelyek gondozása. Az élőhelyek gondozása, fenntartása nem könnyű feladat. Az M0-ás híd bővítésével a befolyó Duna-ág olyan keskenyvé vált, hogy az úgynevezett kis ág élővilága veszélybe kerülhet, különösen a nyári kánikulák idején. Ilyen melegben ugyanis könnyen előfordulhat oxigénhiány, amire a vízi élővilág érzékenyen reagál.

A szövetség folyamatosan figyeli az élőhelyeket, de nem csak figyeli, hanem tesz is a megmentésükért. Az elmúlt évben egy másik védett fajt, a réti csíkot kellett kimenteni, így a szövetségnek van egy réti csík

törzsszállománya is, amelynek a későbbi időszakban történő visszatelepítéséről – a sikeres szaporítás után – ugyancsak gondoskodnak. Ebben a munkában a SZIE tanszéke ugyancsak részt vesz, mivel az egyetem laboratóriuma jól felszerelt az ilyen tudományos kísérletek, programok végrehajtásához. Az igazgató hangsúlyozta, hogy a természetes vizekben fontos megőrizni a fajgazdagságot, és ez nem csak a halakra, hanem a vízparti és vízi növényekre, a vízi szervezetekre, csigákra és kételtűekre is vonatkozik. Igyekeznünk kell minden téren visszaszorítani az invazív fajokat. Ezen a területen még igen sok a tennivaló, mondta végezetül Tóth István.

Dr. Molnár Pál elnök, kiegészítve az igazgató mondandóját, elmondta, hogy a Duna-ágon valamikor fantasztikus élővilág volt, a lápokon, mellékágakon a lekülönbözőbb fajok, köztük a lápi póc, találták meg élette-

rüket. Sajnos a világ megváltozott, megváltozott a környezet, a lápi póc élettere is alaposan leszűkül. Az külön öröm, hogy sikerült észrevenni az M0-ás építkezésénél a lápi pócot, amely ragadozó hal, különleges képességekkel, és már csak nagyon ritkán fordul elő. Ez a halfaj szereti a tiszta vizű lápot, amelynek hűvösebb a vize. Nehezen szaporítható, a réti csík talán könnyebben. A horgászoknak elviekben fel kellene ismerniük ezt a halat (miként a többi védett halfajt), ám valószínű, hogy sokan csak a fényképen láthatták.

A szövetség önmagának tette kötelezővé – az alapszabályban előírta – a biodiverzitás fenntartását, az élőhelyvédelmet, a környezet rendben tartását. Évente sokmillió forintot költenek erre a célra is. Az elnök sorolja a tételket: a szövetség éves költségvetése 350 millió forint, amelyből 40 millió forintot halórzásra, 100 millió forintot haltermelésre (ebből évente 220 tonna halat telepítenek vissza a Duna-ágba), míg a különbözetest a közcélú feladatokra, szolgáltatásokra, gyerekek taníttatására, a környezet védelmére fordítják.

Az elnökkel aktuális kérdésekről is beszélünk. Június 5-én az Országgyűlés Sport- és Turizmus bizottsága a Szent István Egyetemmel közösen szervezte meg „Az Európai Unió közös halászati politikájának reformja és hatása Magyarország természetes vízi halgazdálkodására, horgászturizmusára” című parlamenti nyílt napot. Az eseményen *Fűrész György*, a MOHOSZ ügyvezetője a nem mai keletű halász-horgász-ellentétéről úgy fogalmazott, hogy a természetes vizeken nincs helyük a halásznak. Molnár Pál szerint azonban nem ez a megoldás, hanem az, hogy a társadalmi érdekeket szolgáló, konszolidált, kulturált együttműködés jöjjön létre halász és horgász között. Ebben az együttműködésben meg kell osztani a feladatokat, hiszen mindkét területnek adotak a tennivalói.

Az RDHSZ sajátos helyzetben van, mivel mindkét területen jelen vannak: nálunk nemcsak horgásztatás folyik, hanem haltermeléssel is foglalkoznak. Ennek következtében két érdekképviselőnek is tagjai, a



A lápi póc (*Umbra krameri*) a csontos halak (*Osteichthyes*) főosztályába, a sugarasúszójú halak (*Actinopterygii*) osztályába, a valódi csontoshalak (*Teleostei*) alosztályágába, a csukaalakúak (*Esociformes*) rendjébe és a pócfélék (*Umbriidae*) családjába tartozó védett faj. Az eurosibériai fajkomplexum termofil csoportjának a Duna vízrendszeréhez tartozó reliktum, endemikus faja, elterjedésének fő területe a Kárpát-medence. A póchalakra jellemzően kistermetű, ragadozó hal, melynek egyedüli európai képviselője ez az aránylag rövid életű, négy évnél tovább csak ritkán élő, Magyarországon fokozottan védett faj. Állományának jelentős csökkenését a mocsarak lecsapolása és újabban a természetes ellenségeként megjelenő ragadozó amurgéb is fenyegeti.

MOHOSZ-nak, és a MAHAL-nak, így érthető, amikor az elnök azt hangsúlyozza, hogy a halász- és a horgásztársadalomnak együtt kell működni, közösen kell a problémákat megoldaniuk. Véleménye szerint társadalmi érdeket is szolgál az a törekvés, hogy a természetes vizek kezelését horgász egyesületek végezzék. A több százezer horgász kulturált kiszolgálása nagyobb érdek, mint a megtermelt hal mennyisége. Ugyanakkor egyik percről a másikra nem lehet ezt a gordiuszi csomót átvágni, s egyoldalúan kezelni a problémát. Annál is inkább, mert vannak olyan problémák, amelyeket csak közösen oldhatnak meg, lásd kormorán-kérdés.

Tatár Sándor, a Tavirózsa Egyesület alelnöke, a Lápi póc Fajvédelmi Program vezetője részletes tájékoztatást adott a halfajról. A lápi póc a Kárpát-medencében előforduló halfaj, s a kutatók is azt állítják, hogy itt fejlődött ki. A Duna folyóban még előfordul, kipusztulásának oka a lápos területek eltűnése. A lápok, mocsarakat a XIX–XX. század során szinte teljes egészé-

ben (97 százalékukat) lecsapolták, s ezzel a lápi póc (innen a neve is) életterei is megszűntek. Olyan vizekben is megél ez a hal, ahol szinte semmi oxigén nincs, mert képes a levegő oxigénjét felhasználni. A réti csík és a széles kárász is elviseli ezeket az extrém viszonyokat. A csaknem kipusztuláshoz az is vezetett, hogy az amurgéb nevű hal előszeretettel fogyasztja a lápi póc ikráit, lárváit. Ez a halfaj mindenevő.

Ami a mintaprogramot illeti, Tatár Sándor elmondta, hogy már gyermekkorában is fogott a veresgyházi tóban lápi pócot, de aztán eltűnt ez a hal, mert a betelepített amur kietta a hínárnövényt. Még így is megmaradt volna a póc, de jött a törpeharcsainvázio, és kipusztult a lápi póc. Az egyesületet 1996-ban alapították, s néhány évi küzdelem után sikerült annyi pályázati pénzt összegyűjteniük, hogy a mintaprogramot elindítsák (a projekt a Vidékfejlesztési Minisztérium Zöld Forrás programja támogatásával valósult meg). Ennek következtében nem csupán a Ráckevei-Duna-ágba telepítettek pócot, hanem Szadán, a helyi önkormányzat segítségével, sikerült kialakítaniuk olyan kisebb halastavakat, ahová mentett állományokat telepítettek. Az alelnök azt reméli, hogy a mintaprogram nem fejeződik be a mostani telepítésekkel. Hosszú távú tervek között szerepel, hogy a kerti tavakban is felbukkanjon a lápi póc. A halfaj egyébként rövid életű (4 év), ezért céljuk a Duna-ági populáció megerősítése. Az alelnök végül azt hangsúlyozta, hogy ez a mintaprogram példaértékű, mert az állami és civil szervezetek kiváló együttműködést valósítottak meg.

Az elméleti és a szakmai egyeztetések után Tóth István a szövetség halóri flottájába invitálta a jelenlévőket, akik a telepítésre alkalmas, lápos jellegű élőhelyeket kiválasztották. A lápi pócok visszakerültek a természetes környezetükbe.

H. Gy.



A lápi póc élettere

Széchenyi Agrár kártya „Jövet-menet”



Egy mozgásban lévő bank,
a mozgásban lévőknek